

บทที่ 5

สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาสมรรถนะด้านการสอนของนักศึกษาวิชาชีพครู สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะเพื่อต่อบัณฑิตผู้ประสงค์ของการวิจัยดังต่อไปนี้

สรุปอภิปรายผล

1. ผลการศึกษาความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะด้านการสอนของนักศึกษาวิชาชีพครู สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสำรวจเป็นเพศชาย 9 คน คิดเป็นร้อยละ 56.25 และเพศหญิง 7 คน คิดเป็นร้อยละ 43.75 ข้อมูลความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะด้านการสอนของนักศึกษาวิชาชีพครูพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวางแผนในการจัดการเรียนรู้ โดยรวมต้องการมากที่สุด ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.40) เมื่อแยกเป็นรายการพบว่า การเลือกวิธีการวัดผลและประเมินผล มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.48) การวางแผนสำหรับการจัดการเรียนรู้และสื่อและแหล่งการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับที่เท่ากันเป็นอันดับที่สอง ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.45) จุดมุ่งหมายของการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน และเกณฑ์การวัดผลและประเมิน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับที่เท่ากันเป็นอันดับที่สาม ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.40) และกิจกรรมการเรียนการสอนคล้องคล้อยกับแผนการสอน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.25) ด้านการจัดบรรยากาศในการเรียนรู้และการบริหารจัดการห้องเรียน โดยรวมต้องการมากที่สุด ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.38) เมื่อแยกเป็นรายการพบว่า กระบวนการบริหารจัดการห้องเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.51) องค์ประกอบด้านการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยรองลงมาเป็นอันดับที่สอง ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.50) การควบคุมพฤติกรรมของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยรองลงมาเป็นอันดับที่สาม ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.40) และปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียนและการสังเกตและการตอบสนองพฤติกรรมของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเท่ากัน ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.25) ด้านกลยุทธ์เพื่อกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ โดยรวมต้องการมากที่สุด ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.45) เมื่อแยกเป็นรายการพบว่า เทคนิคการตั้งคำถามและการอภิปราย มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.52) การเร้าความสนใจของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยรองลงมาเป็นอันดับที่สอง ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.51) ความยืดหยุ่นและไหวพริบในการตอบสนองของครู มีค่าเฉลี่ยรองลงมาเป็นอันดับที่สาม ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.45) และการสื่อสารกับผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.34) ด้านผลย้อนกลับและการประเมินผลผู้เรียน โดยรวมต้องการมากที่สุด ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.33) เมื่อแยกเป็นรายการพบว่า การประเมินผู้เรียนด้านพฤติกรรม ตนเอง และพัฒนาการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.40) การติดตามผลการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยรองลงมาเป็นอันดับที่สอง ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.34) และผลย้อนกลับสู่ผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.25) และ ด้านการสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ โดยรวมต้องการมากที่สุด ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.35) เมื่อแยกเป็นรายการพบว่า ดำเนินการบันทึกผลการจัดการ

เรียนรู้และประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดเท่ากัน ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.40) และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.25) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชาญณรงค์ วิเศษสัตย์และวาสนาไทย วิเศษสัตย์ 2563 หน้า 106 – 117 การศึกษาความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมสมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษาวิชาชีพครู การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของสมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษาวิชาชีพครู โดยการวิจัยพบว่าสมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษาวิชาชีพครู ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการสืบค้นและการใช้งาน 2) ด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม 3) ด้านเอกลักษณ์และคุณภาพชีวิต 4) ด้านการสอนและการเรียนรู้ 5) ด้านเครื่องมือและเทคโนโลยี และ 6) ด้านการติดต่อสื่อสารและการประสานงาน จากการสำรวจระดับความต้องการในการส่งเสริมสมรรถนะดิจิทัลของ นักศึกษาวิชาชีพครู พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้สมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษาวิชาชีพครูยังมีความจำเป็นที่ต้อง ส่งเสริมให้เกิดขึ้นกับนักศึกษาวิชาชีพครูดังได้ระบุเป็นเชิงนโยบายไว้ในมาตรฐานวิชาชีพครู มาตรฐานคุณวุฒิ และมาตรฐาน การศึกษาชาติ

2. ผลการพัฒนาสมรรถนะด้านการสอนของนักศึกษาวิชาชีพครูสาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการพัฒนาสมรรถนะด้านการสอนของนักศึกษาวิชาชีพครูสาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.40) เมื่อแยกเป็นรายการพบว่า ผู้จัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้จากห้องสมุด อินเทอร์เน็ตหรือแหล่งเรียนรู้อื่นๆ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.48) ผู้จัดกิจกรรมให้โอกาสนักเรียนซักถามปัญหา ผู้จัดกิจกรรมยอมรับความคิดเห็นของนักเรียนและนักเรียนเรียนอย่างมีความสุข มีค่าเฉลี่ยรองลงมาเป็นอันดับที่สอง ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.45) ผู้จัดกิจกรรมมีการเตรียมการสอน/องค์ความรู้/กิจกรรม มีค่าเฉลี่ยรองลงมาเป็นอันดับที่สาม ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.40) การจัดบรรยากาศห้องเรียนเอื้อต่อการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยรองลงมาเป็นอันดับที่สี่ ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.34) ผู้จัดกิจกรรมแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ชัดเจน กิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนการสอน ผู้จัดกิจกรรมใช้วิธีการสอนและใช้สื่ออย่างหลากหลาย ผู้จัดกิจกรรมตั้งใจสอน ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกแก่นักเรียนในการทำกิจกรรม และผู้จัดกิจกรรมประเมินผลอย่างยุติธรรม มีค่าเฉลี่ยรองลงมาเป็นอันดับที่ห้า ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.25) ผู้จัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มและรายบุคคล กิจกรรมการเรียนสนุกและน่าสนใจ และนักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียน มีค่าเฉลี่ยรองลงมาเป็นอันดับที่หก ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.44) เนื้อหาที่สอนทันสมัยนำไปใช้ได้จริง ผู้จัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และร่วมกันอภิปราย ผู้จัดกิจกรรมมีบุคลิกภาพ และการแต่งกายและการพูดจาเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยรองลงมาเป็นอันดับที่เจ็ด ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.34) ผู้จัดกิจกรรมให้ความสนใจแก่นักเรียนอย่างทั่วถึงขณะสอน และนักเรียนทราบเกณฑ์การประเมินผลล่วงหน้า มีค่าเฉลี่ยรองลงมาเป็นอันดับที่แปด ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.40) และผู้จัดกิจกรรมเข้าสอนและออกตรงเวลา มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = 0.45) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประยูร เขาวินาท. 2560 หน้า 634 – 643 การพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้และวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ด้วยวิธีการชี้แนะ

สำหรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูการวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาความต้องการ และการพัฒนาสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้และการวิจัยเพื่อพัฒนา ผู้เรียน และศึกษาผลสะท้อน จากการพัฒนาสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้วยวิธีการชี้แนะ สำหรับ นักศึกษา ที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาภาษาอังกฤษ หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต พบว่า 1) ความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยภาพรวม อยู่ใน ระดับมากที่สุด ส่วนสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง 2) ผลการพัฒนา ด้วยกิจกรรมการชี้แนะที่พัฒนางานการจัดการเรียนรู้ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก ซึ่งมีคะแนน สูงกว่าเกณฑ์ ค่าเฉลี่ยร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ผลการสะท้อนจากการพัฒนา โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด และผลการสัมภาษณ์ พบว่า การชี้แนะทำให้ได้รับความรู้และความมั่นใจในการพัฒนางานการสอน และช่วยให้ งานในการจัดการเรียนรู้และการวิจัย เพื่อพัฒนาผู้เรียนสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายการฝึกวิชาชีพครู

3. ผลการสะท้อนผลการพัฒนาสมรรถนะด้านการสอนของนักศึกษาวิชาชีพรุสาขาวิชา การสอนสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา พบว่า การทบทวนหลัง การปฏิบัติงาน (After Action Review : AAR) การพัฒนาสมรรถนะด้านการสอนของนักศึกษา วิชาชีพรุสาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนามีผู้ร่วม การปฏิบัติงาน (After Action Review : AAR) คือ นักศึกษาสาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาชั้นปีที่ 2 ที่ออกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาปีการศึกษา 2563 จำนวน 16 คนโดยมีการตั้งเป้าหมายของงาน เชิงปริมาณ นักศึกษา อาจารย์เข้าร่วมการปฏิบัติงาน (After Action Review: AAR) ร้อยละ 90 เข้าร่วมการสะท้อนผลและในเชิงคุณภาพ นักศึกษาที่มีองค์ความรู้ด้านสมรรถนะการสอน สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาและผลการปฏิบัติ/ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง นักศึกษาออกปฏิบัติการ กิจกรรมทั้งสิ้นจำนวน 11 กิจกรรมในชั้นวางแผนงานและออกแบบกิจกรรมนักศึกษาได้ดำเนินการ ศึกษาเนื้อหาสาระที่จะนำไปจัดกิจกรรมเพื่อออกแบบกิจกรรมในชั้นเรียนโดยการนำเอาตัวอย่างข้อมูล เหตุการณ์สถานการณ์หรือปรากฏการณ์ จากการสังเกตทดลอง เปรียบเทียบหรือวิเคราะห์ และสามารถสรุปหลักการหรือกฎเกณฑ์และออกแบบกิจกรรม วิธีการและกระบวนการที่หลากหลาย ในการจัดทำแผนกิจกรรมได้หลายรูปแบบ เน้นการจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ เช่น แนวคิดการสร้างสรรค์ความรู้ (Constructivism) แนวคิดเรื่องกระบวนการกลุ่มและการเรียนแบบ ร่วมมือ (Group Process and Cooperative Learning) แนวคิดเกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนรู้ (Learning Readiness) แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้กระบวนการ (Process Learning) แนวคิด เกี่ยวกับการถ่ายโอนการเรียนรู้ (Transfer of Learning) ในขั้นตอนประเมินความถูกต้องของกิจกรรม นักศึกษาได้นำแผนการจัดกิจกรรมที่ออกแบบมาให้อาจารย์ประจำหลักสูตรตรวจและประเมิน แผนการจัดกิจกรรมโดยประเมินจากจุดประสงค์การเรียนรู้ จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม และขอบเขต ของการวัดว่าวัดอะไร วัดใคร ซึ่งอาจารย์ได้ให้นิยามคุณลักษณะที่ต้องการวัดให้ออกมาเป็น การวัดเชิง

พฤติกรรมที่วัดได้ กำหนดวิธีการวัดและเครื่องมือวัดเพื่อนำไปจัดกิจกรรมตามขั้นตอนต่อไปในชั้นทดลองใช้แผนกิจกรรมนักศึกษาได้นำแผนการจัดกิจกรรมที่ออกแบบและผ่านการตรวจสอบของอาจารย์ประจำหลักสูตรแล้วนำไปจัดกิจกรรมตามสถานศึกษาที่กำหนดไว้ในแผนการจัดกิจกรรมและบันทึกผลการทดลองใช้เพื่อนำเสนอต่อไปในชั้นปรับปรุงพัฒนานักศึกษาได้รายงานผลการทดลองใช้แผนการจัดกิจกรรมในการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาอาจารย์ให้คำแนะนำในการจัดกิจกรรมเพิ่มเติมเพื่อนำไปใช้ปรับปรุง พัฒนาในครั้งในชั้นสรุปและรายงานผลนักศึกษาได้ทำกิจกรรมวางแผนไว้ได้ครบทุกแผนกิจกรรมในการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาผ่านการนำเสนอผลการจัดกิจกรรมทั้งนี้ บางกลุ่มมีการเลื่อนเวลาในการจัดกิจกรรมเนื่องจากการออกกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้นักศึกษาบางกลุ่มไม่สามารถเข้าสถานศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนดได้จึงแก้ปัญหาด้วยวิธีการจัดแบบออนไลน์ และเข้าจัดกิจกรรมภายหลังจากสถานการณ์ดีขึ้นและขั้นตอนที่ทำได้ดี จากที่นักศึกษาผู้ให้ข้อมูลพบว่าขั้นตอนในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ซึ่งนักศึกษาได้จัดกิจกรรมที่มีความหลากหลายเป็นที่สนใจของนักเรียนรวมทั้งการผลิตสื่อประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ของทุกกิจกรรมและ ขั้นตอนที่ได้ไม่ดี นักศึกษายังขาดการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าและการจัดระเบียบในชั้นเรียนยังต้องพัฒนาเพิ่มขึ้นในด้านอุปสรรคที่พบในระหว่างการทำงานเนื่องจากการออกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้นักศึกษาบางกลุ่มไม่สามารถเข้าสถานศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนดได้และนักเรียนในชั้นเรียนที่นักศึกษาเข้าจัดกิจกรรมมีนักเรียนเรียนร่วมจึงต้องมีการปรับกิจกรรมเพื่อให้เข้ากับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษส่วนประเด็นที่ได้เรียนรู้ได้แก่การวางแผนการทำกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนการจัดกิจกรรมในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม การบริหารจัดการกิจกรรมและเวลาในการจัดกิจกรรมและการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าในการจัดกิจกรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของปัญญเดช พันธุ์วัฒน และวรวิทย์ แสงเฟื่อง 2562 การพัฒนาและใช้ประโยชน์จากเครื่องมือวิจัยในการพัฒนากิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม การติดตามผล และทักษะชีวิตของนักเรียน ในระยะยาวโดยมีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อพัฒนาเครื่องมือแบบบันทึกการ เรียนรู้แบบมีส่วนร่วมก่อนและระหว่างดำเนินกิจกรรม (B&D form; Before Action Review: BAR & During Action Review: DAR) และแบบบันทึกการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม หลังกิจกรรมและการสะท้อนคิด (A&R form; After Action Review: AAR & Reflective Practice) ในการพัฒนากิจกรรม และ กระบวนการการถอดองค์ความรู้สู่การปฏิบัติ 2. เพื่อใช้ประโยชน์จากเครื่องมือวิจัย ในการถอดบทเรียน และการใช้เครื่องมือวิจัยในการติดตามผลโครงการ และทักษะชีวิต ของนักเรียนในระยะยาวเครื่องมือวิจัยที่พัฒนาขึ้นนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาเครื่องมือวิจัยแบบบันทึกการเรียนรู้ แบบมีส่วนร่วมก่อนและระหว่างดำเนินกิจกรรม (B&D) และแบบบันทึกการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม หลังกิจกรรมและการสะท้อนคิด (A&R) เพื่อ การพัฒนากิจกรรมการมีส่วนร่วมอย่างเป็นทางการ กระบวนการในการถอดองค์ความรู้สู่การปฏิบัติ และใช้ประโยชน์จากเครื่องมือวิจัยในการ ถอดบทเรียนจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

ในการติดตามผลโครงการ และทักษะชีวิตของ นักเรียนในระยะยาวโดยใช้เครื่องมือให้เป็นสื่อกลางระหว่างผู้วิจัยจึงได้ประยุกต์ใช้เครื่องมือและเทคนิค วิธีการที่หลากหลายมารวมไว้ในเครื่องมือแต่ละชุดเพื่อลดเวลาในการจัดกระทำกับข้อมูลและเพื่อให้เครื่องมือมีประสิทธิภาพในการเก็บรวบรวมข้อมูลและมีความเชื่อถือได้กับข้อมูล เชิงประจักษ์ในพื้นที่วิจัยได้อย่างเป็นระบบ เป็นกระบวนการ และสามารถตรวจสอบผลของ กระบวนการที่ใช้ในการขับเคลื่อนกิจกรรมได้มาทดลองใช้ในการวิจัยเรื่องกระบวนการ ปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมและสังเคราะห์ องค์ความรู้โครงการขับเคลื่อนคุณธรรมโรงเรียน ในโครงการกองทุนการศึกษาสู่ชุมชน อำเภอหนองปรือ จังหวัดกาญจนบุรี

4. ผลการวัดความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการพัฒนาสมรรถนะด้านการสอนของนักศึกษาวิชาชีพครูสาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา พบว่า กลุ่มตัวอย่างพึงพอใจของนักศึกษาต่อการพัฒนาสมรรถนะด้านการสอนของนักศึกษาวิชาชีพครูสาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.36) เมื่อแยกเป็นรายการพบว่า ด้านการเตรียมเนื้อหาในการจัดกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.48) ผู้สอนมีบุคลิกภาพ การแต่งกายและการพูดจาเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยรองลงมาเป็นอันดับที่สอง ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.40) องค์ความรู้ทันสมัยสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนการสอนสามารถนำไปใช้ได้จริง กิจกรรมส่งเสริมให้นักศึกษาทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และการจัดบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้รวมทั้งเปิดโอกาสซักถามปัญหาและข้อสงสัย มีค่าเฉลี่ยรองลงมาเป็นอันดับที่สาม ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.34) การแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และการจัดกิจกรรมชัดเจน ผู้สอนใช้วิธีการสอนและใช้สื่ออย่างหลากหลาย และผู้เรียนทราบเกณฑ์และวิธีการประเมินผลก่อนทำกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยรองลงมาเป็นอันดับที่สี่ ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.25) ผู้สอนให้คำแนะนำช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียนในการทำกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยรองลงมาเป็นอันดับที่ห้า ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.34) และส่งเสริมให้ผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.40) สอดคล้องกับงานวิจัยของทิวา เหล่าปาสี. 2560 หน้า 286 – 298 วัฒนธรรมองค์การที่ส่งผลต่อสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพครูตามมาตรฐานความรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 1 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับวัฒนธรรมองค์การในสถานศึกษา 2) ระดับ สมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพครูตามมาตรฐานความรู้ในสถานศึกษา 3) วัฒนธรรมองค์การซึ่งเป็นปัจจัย ที่ส่งผลต่อสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพครูตามมาตรฐานความรู้ในสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) วัฒนธรรมองค์การในสถานศึกษา อยู่ระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน 2) สมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพครูตามมาตรฐานความรู้ในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวม และรายด้าน 3) วัฒนธรรมองค์การในสถานศึกษา ประกอบด้วย วัฒนธรรมแบบมุ่งคน วัฒนธรรมแบบ มุ่งงาน และวัฒนธรรมแบบมุ่งบทบาท เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพครูใน สถานศึกษา โดยร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 58.70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไปในการวิจัย

1. การเลือกเนื้อหาที่นำมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญควรคำนึงถึงความเหมาะสมของ เพศ วัยและระดับความสามารถในการเรียนของนักเรียนด้วย หากเนื้อหาใดที่นักเรียนสนใจ นักเรียนจะเกิดความกระตือรือร้นการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น
2. ระหว่างการดำเนินการจัดกิจกรรม นักศึกษาควรสังเกตพฤติกรรมนักเรียน ซึ่งอาจจะไม่เข้าใจ ต้องการคำอธิบายเพิ่มเติม หรือเกิดการเรียนรู้ซ้ำ หรือต้องการความช่วยเหลือ ควรใช้เทคนิคเสริมแรงกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจ อธิบายให้เข้าใจอย่างชัดเจนอีกครั้ง
3. ผู้สอนต้องเข้าใจธรรมชาติของผู้เรียนแต่ละคนคอยสนับสนุนให้กำลังใจและเอาใจใส่ผู้เรียนอย่างทั่วถึงรวมทั้งให้เวลาผู้เรียนในการฝึกฝนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรพัฒนาทักษะและเทคนิคการวางแผน การจัดกิจกรรมให้นักศึกษาก่อนออกปฏิบัติการสอนเพิ่มขึ้น
2. ควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมค่ายสังคมศึกษา และกิจกรรมอื่น ๆ ในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
3. ควรมีการจัดอบรมพัฒนาการวัดผลและประเมินผลในการจัดกิจกรรมเพื่อให้นักศึกษานำไปปรับประยุกต์ใช้ในกิจกรรมต่อไป